

O SPRÁVNE CHEMICKO-TECHNOLOGICKÉ NÁZVOSLOVIE

Pojmy *kvapalina*, *kvapalný*, *tekutina*, *tekutý*, sa často používajú ako synonymá, hoci aj tu sú jemné významové rozdiely. Tak je napr. často vhodnejší termín *skvapalnít* ako termín *stekutit*. Podobne je výstižnejší pojem *kvapalné kryštaly*.

Bod *odkvapnutia* (nesprávne: skanutia, skapnutia, skvapnutia) je teplota, pri ktorej rovnomerne zohriate mazadlo svojou vlastnou vähou odkvapne.

Pri rozpúšťaní vzniká *roztok* (nesprávne: *rozpustok* 'príp. miešanina) rozpustenej látky v *rozpúšľadle* (nie je vhodne: v *rozpustidle*). Pri zohrievaní (zahrievaní) sa roztok *odparil*, to značí, že rozpúšľadlo sa *vyparilo* a zvýšil *odparok*. Ak sa niektorá látka ľahko vyparuje, hovoríme, že je *prchavá* (nesprávne: tekavá). Hoci sa pod pojmom tekavosť obyčajne myslí prchavosť pri relativne vyšších teplotách, nepokladáme za potrebné používať pre ten istý úkaz dva odlišné termíny.

Pre smesi roztokov slabých kyselín a ich solí alebo slabých zásad a ich solí, tzv. „pufry“ (Pufferlösungen, Buffermixtures, solutions tampons), sa navrhlo už niekoľko viac-menej vhodných názvov, ako napr.: regulátory pH, stále tlmičné roztoky, tlmiče-nárazníkové roztoky, ústojné roztoky, ústoje a pod. Pretože ide o roztoky so stálou áciditou, navrhuje Komisia používať termín *roztoky ustálené, ustálujúci účinok*. Mýlka s pojmom „ustalovač“, používaným vo fotografickej chémii, nie je pravdepodobná.

Komisia pre ustálenie slovenského chemicko-technologického názvoslovia.

NOVÉ KNIHY A ČASOPISY

IZVESTIJA AKADEMII NAUK SSSR, Otdelenie chimičeskich nauk. Oficiálny bulletin AN SSSR, vychádzajúci 6 razy do roka. 17×26 cm, cena jednotlivého čísla 10 rub. 50 kop.

Zpomedzi 38 vedeckých periodických publikácií, vydávaných Akademiou vied SSSR, uverejňujú sa teoretické i experimentálne práce zo všetkých oblastí chémie predovšetkým v týchto časopisoch:

Uspechi chimii (vychádza 6 razy do roka, predplatné 48 rub.)

Žurnal obščej chimii (12 čísel ročne, 180 rub.)

Žurnal prikladnoj chimii (12 č. ročne, 126 rub.)

Žurnal fizičeskoj chimii (12 č. ročne, 144 rub.)

Žurnal analitičeskoj chimii (6 č. ročne, 36 rub.)

Doklady AN SSSR (36 č. ročne, 360 rub.)

Izvestija AN SSSR, Otd. techničeskich nauk (12 č. ročne, 180 rub.)

Izvestija AN SSSR, Otd. chimičeskich nauk (6 č. ročne. 63 rub.)

Biochimija (6 č. ročne, 54 rub.)

Kolloidnyj žurnal (6 č. ročne, 45 rub.)

Fiziologičeskij žurnal (6 č. ročne, 72 rub.)

Mikrobiologija (6 č. ročne, 54 rub.).

O niektorých z týchto časopisov sme už v Chemických zvestiach referovali. Teoreticky usmernené práce prináša najmä dvojmesačník *Izvestija AN SSSR, Otd. chimičeskich nauk*. Obsah časopisu je podľa charakteru príspevkov rozdelený na časť anorganickú a fyzikálno-chemickú, a na časť organickú a biochemickú.

Prihlášky za odberateľa na rok 1949 treba poslať prostredníctvom centrálneho dovozcu zahraničnej literatúry na adresu:
MEŽDUNARODNAJA KNIGA, Moskva, Kuznetski Most, 18.

M. Zikmund.

Preklady vedeckých diel do ruštiny.

Preklady z angličtiny:

Dž. Perri: *Spravočník inženéra-chemika*. (1947). Prepracované a doplnené vydanie. Cena 40 rub.

I. M. Koltgoff, Dž. Dž. Lingejn: *Poljarografija. Poljarografičeskij analiz i voltamperometrija. Amperometričeskie titrovaniya*. (1948). Cena 29 rub.

I. M. Koltgoff, G. A. Lajtinen: *Opredelenie koncentracii vodorodnych ionov i elektrotitrovanie*. (1947). Cena 15 rub.

D. Flegg, V. Lajn: *Polumikrometod kačestvennogo analiza*. (1947). Cena 9 rub. 50 kop.

Ju. Ņjulend R. Fogt: *Chimija acetilena*. (1947). Cena 23 rub.

D. G. Chorsfol: *Fungicidi i ich dejstvie*. (1948). Cena 21.70 rub.

G. Barron: *Sovremennye sintetičeskie kaučuki*. (1948). Cena 18 rub.

S. Brunauer: *Adsorpcija gazov i parov; fizičeskaja adsorpcija*. (1948). Cena 39 rub.

P. V. Bridžmen: *Novejšie raboty v oblasti vysokich dabenij*. (1948). Cena 17 rub. 85 kop.

P. S. Epštejn: *Kurs termodinamiki*. (1948). Cena 12 rub.

E. Šredinger: *Statističeskaja termodinamika*. (1948). Cena 18 rub. 25 kop.

F. Zeitz: *Fizika metallov*. (1947). Cena 12 rub. 75 kop.

K. Džons, V. Ferri: *Razdelenie izotopov metodom termodifuzii*. (1947). Cena 12 rub.

N. Das Gupta, C. Goš: *Kamera Vilsona i eje primenenie v fizike*. (1947). Cena 11 rub.